

Integraal Veiligheidsplan Utrecht 2015-2018

Gemeente Utrecht

www.Utrecht.nl/Veilig

Voorwoord

Burgemeester
Jan van Zanen over
Integraal
Veiligheidsplan
Utrecht 2015-2018

Burgemeester
Jan van Zanen

Samenvatting

De zorg voor veiligheid is één van de kerntaken van de gemeente Utrecht. De gemeente heeft de regie op de lokale veiligheid, maar de verantwoordelijkheid dragen we samen met talrijke partners zoals bewoners, ondernemers, instellingen, organisaties en met onze professionele veiligheidspartners zoals Openbaar Ministerie, politie en de Veiligheidsregio Utrecht. We werken in Utrecht samen aan een stad waar mensen veilig zijn en zich veilig voelen. Een 100% veilige samenleving bestaat niet, maar er moet op zijn minst een basisniveau van veiligheid zijn.

Het Integraal Veiligheidsplan 2015-2018 is het kader voor het Utrechtse veiligheidsbeleid en de aanpak van veiligheidsproblemen. Dat biedt koersvastheid en integrale aansturing op de prioriteiten. De invulling ervan en de concrete acties worden jaarlijks vastgelegd in de programmabegroting, het uitvoeringsprogramma veiligheid inclusief de wijkactieplannen en voor een deel in het handhavingsprogramma. Daardoor ontstaat de flexibiliteit om mee te kunnen bewegen met actuele ontwikkelingen en behoeften in de stad. Het kenmerkende van veiligheidsproblemen is dat ze zich soms onverwacht voordoen en acuut opgelost moeten worden. Wanneer dat het geval is, worden daarover afspraken gemaakt met het Openbaar Ministerie en de politie in het driehoeksoverleg.

De **doelen** op het gebied van veiligheid voor de periode 2015-2018 zijn:

- een afname van criminaliteit
- een toename van het veiligheidsgevoel
- het voorkomen en bestrijden van incidenten en verstoringen van de openbare orde

We hanteren hierbij de volgende **uitgangspunten**:

- De aanpak is integraal en partners nemen hun verantwoordelijkheid
- Beleid en uitvoering sluiten naadloos op elkaar aan en strekken zich uit tot alle schakels in de veiligheidsketen
- We werken met een delictgerichte, gebiedsgerichte én een persoonsgerichte aanpak

De prioriteiten in de aanpak voor de periode 2015-2018 zijn:

- **High Impact Crimes** (delicten met een grote impact op de slachtoffers, de directe omgeving van het slachtoffer en op de samenleving als geheel)
- **Jeugdoverlast en -criminaliteit**

Naast onze inzet op deze prioriteiten voeren we de regie op veiligheidsvraagstukken die in dit Integraal Veiligheidsplan ingedeeld zijn in de thema's:

- Veilige wijken
- Openbare Orde en Maatschappelijke onrust
- Georganiseerde Ondermijnende Criminaliteit
- Fysieke veiligheid

In de aanpak van veiligheidsproblemen zal de komende 4 jaar nog meer dan voorheen de nadruk liggen op het stimuleren van de betrokkenheid en versterken van de samenwerking met bewoners en ondernemers. We versterken de persoonsgerichte aanpak.

Een persoonsgerichte aanpak is een integrale aanpak die zich richt op een persoon (dader) en op zijn of haar (gezins)systeem met een combinatie van straf, zorg en overige interventies. We gaan informatiegestuurd werken en met een flexibele inzet van mensen en middelen, daar waar het op dat moment het meeste nodig is.

De organisaties van Openbaar Ministerie en politie werken op nationaal niveau en hebben ieder hun eigen aansturing, verantwoordelijkheden, bevoegdheden, taken en doelstellingen. Die worden in dit Integraal Veiligheidsplan zoveel mogelijk en in goed overleg vertaald naar lokaal niveau. Voor wat betreft het lokale veiligheidsbeleid is het Integraal Veiligheidsplan leidend. Hierover worden in het driehoeksoverleg afspraken gemaakt met het Openbaar Ministerie en de politie.

1. Inleiding

Visie op veiligheid

Utrecht is volop in ontwikkeling en bouwt aan een gezonde toekomst. Een gastvrije stad met een open klimaat, waarin iedereen zich thuis voelt. Een veilige stad is de basis om in vrijheid te kunnen wonen, werken en leven. De zorg voor veiligheid is één van de kerntaken van de gemeente Utrecht. De gemeente heeft de regie op de lokale veiligheid, maar de verantwoordelijkheid dragen we samen met talrijke partners zoals bewoners, ondernemers, instellingen, organisaties en met onze professionele veiligheidspartners zoals Openbaar Ministerie, politie en de Veiligheidsregio Utrecht. Want Utrecht maken we samen.

Veiligheid is een veelomvattend begrip. In Utrecht hanteren we de definitie “Veiligheid is de gewenste mate van ordening en rust in het openbare leven en de gewenste mate van bescherming van leven, gezondheid en goederen tegen acute of dreigende aantastingen. Onveiligheid is alles wat daarop inbreuk maakt. Die inbreuken op veiligheid kunnen feitelijke aantastingen van de veiligheidssituaties betreffen zoals diefstal en brand (objectieve onveiligheid), maar kunnen ook veiligheidsrisico's en gevoelens van onveiligheid (subjectieve onveiligheid) betreffen” (bron: landelijke Veiligheidsagenda 2015-2018).

Een gewenste mate van ordening en rust ervaart iedere persoon anders en is bovendien afhankelijk van tijd en van plaats. Utrecht is een stad met alle grootstedelijke voorzieningen en activiteiten die daarbij horen, zoals evenementen, hostels en prostitutie. Door sommigen wordt dat gewaardeerd, terwijl het door anderen als overlast of onveiligheid wordt ervaren. De vrijheid om naar eigen inzicht te leven van de één kan dan een beperking betekenen voor de ander. Er moet dus steeds een zorgvuldig evenwicht gevonden worden tussen het leven in een grote stad met alle dynamiek die daarbij hoort, en het aanpakken van wat echt niet mag.

Veiligheidsvraagstukken zijn complexe vraagstukken die een integrale benadering vragen en daarom alleen in samenwerking met anderen kunnen worden aangepakt. De gemeente regisseert de lokale veiligheidsaanpak door te sturen op afstemming en samenwerking met betrokken partners om gezamenlijk de veiligheid in Utrecht te vergroten. Dat gebeurt met een aanpak waarbij preventie de basis is en waarbij adequaat wordt opgetreden tegen criminaliteit en overlast.

“ In een buurt waar bewoners elkaar beter kennen, wordt sneller aan de bel getrokken wanneer er iets niet in de haak is. Dat komt de veiligheid alleen maar ten goede. ”

Integraal Veiligheidsplan 2015-2018

In de Politiewet 2012 is vastgesteld dat gemeenten minstens één maal in de vier jaar een Integraal Veiligheidsplan maken. De gemeenteraad heeft daarmee een middel om te sturen op lokaal veiligheidsbeleid en de prioriteiten in de aanpak van veiligheidsproblemen. In dit Integraal Veiligheidsplan 2015-2018 staan de doelen die de gemeente op het gebied van veiligheid nastreeft, de prioriteiten in het veiligheidsbeleid en de aanpak van veiligheidsproblemen. Het is geen uitputtende opsomming van alle veiligheidsproblematiek en alle maatregelen, maar vormt op basis van een thematische ordening het kader van het Utrechtse integrale veiligheidsbeleid voor de komende vier jaar.

Het Integraal Veiligheidsplan 2015-2018 is tot stand gekomen op basis van een veiligheidsanalyse. Daarvoor is gebruik gemaakt van de criminaliteitscijfers van de politie, van cijfers over veiligheids- en overlastbeleving uit de Utrecht Monitor en de Inwonersenquêtes van de afgelopen jaren, zowel voor de hele stad als voor wijken en buurten. Andere bronnen zijn de landelijke Veiligheidsmonitor en interviews met experts en professionals van politie, Openbaar Ministerie en diverse (advies)organisaties in de stad. Verder is gebruik gemaakt van de inbreng van Utrechters bij de Stadsgesprekken, bij de gesprekken met de wijkraden, de bijeenkomsten met gemeenteraadsleden en gesprekken met bewoners(organisaties) en ondernemers in de wijken, bijvoorbeeld Advies Commissie Ouderen.

Behalve naar de voorgaande jaren en de huidige situatie is ook naar de toekomst gekeken. In een trendanalyse zijn de maatschappelijke ontwikkelingen geschetst die in de toekomst de veiligheid in onze stad beïnvloeden. Twee grote ontwikkelingen springen er uit: digitalisering en participatiesamenleving. Beide ontwikkelingen bieden kansen om veiligheidsproblemen efficiënt en doelmatig aan te pakken.

Bij digitalisering horen snelle en ingrijpende veranderingen in de samenleving door ICT-ontwikkelingen en nieuwe technologieën waar de overheid en particulieren gebruik van kunnen maken. In een participatiesamenleving speelt de overheid in op de wensen en verwachtingen van bewoners, maar gaat ook uit van zelfredzaamheid en eigen verantwoordelijkheid. Naast kansen brengen deze ontwikkelingen ook nieuwe risico's met zich mee die het veiligheidsdomein raken. Bijvoorbeeld waar het gaat om de beveiliging van data en bescherming van de privacy of om de mate van zelfredzaamheid van kwetsbaren in onze samenleving. Het is zaak om deze ontwikkelingen nauwgezet te volgen en er adequaat op te reageren met passend beleid en uitvoering, dat aansluit bij het Utrechtse coalitieakkoord. Een heel belangrijke verandering zijn de decentralisaties op het gebied van jeugdzorg, werk en inkomen en zorg aan langdurig zieken en ouderen. Door deze decentralisaties komen de verantwoordelijkheid en de zorg voor veel kwetsbaren en risicogroepen in onze samenleving bij gemeenten te liggen.

Het gaat bijvoorbeeld over jongeren die afglijden in de richting van criminaliteit, plegers van huiselijk geweld, kinderen met opgroei problemen, ex-gedetineerden, psychisch kwetsbaren en multiprobleemgezinnen. Hier zit een overlap met de veiligheidsdoelgroep en directe raakvlakken op het gebied van preventieve, curatieve en repressie taken. Goede samenwerking en duidelijkheid over de verschillende taken en (bestuurlijke) verantwoordelijkheden zijn van groot belang om het beste uit deze veranderingen te halen.

Zo kan vroegsignalering in de jeugdketen ertoe bijdragen dat er snel kan worden ingegrepen op jeugdoverlast en afglijden naar de criminaliteit. De 18 buurtteams en 7 SAVE-teams die vanaf januari 2015 actief zijn, hebben daar een belangrijke rol in. In het Veiligheidshuis Regio Utrecht worden zorg en veiligheid aan elkaar gekoppeld bij de behandeling van complexe casuïstiek.

Missie, doelen en uitgangspunten

We werken in Utrecht samen aan een stad waar mensen veilig zijn en zich veilig voelen. Een 100% veilige samenleving bestaat niet, maar er moet op zijn minst een basisniveau van veiligheid zijn. Veel verantwoordelijkheden en taken om voor die veilige basis te zorgen, zijn wettelijk vastgelegd, vooral waar het gaat om de bevoegdheden van de burgemeester als zelfstandig bestuursorgaan.¹ De regie op de lokale veiligheid ligt bij de gemeente, maar sommige taken en bevoegdheden op het gebied van veiligheid zijn bij andere partijen belegd, bijvoorbeeld bij het Openbaar Ministerie en de politie.

De **doelen** op het gebied van veiligheid voor de periode 2015-2018 zijn:

- een afname van criminaliteit
- een toename van het veiligheidsgevoel
- het voorkomen en bestrijden van incidenten en verstoringen van de openbare orde

We hanteren hierbij de volgende **uitgangspunten**:

- De aanpak is integraal en partners nemen hun verantwoordelijkheid;
- Beleid en uitvoering sluiten naadloos op elkaar aan en strekken zich uit tot alle schakels in de veiligheidsketen;²
- We werken met een delictgerichte, gebiedsgerichte én een persoonsgerichte aanpak.

De doelen worden per veiligheidsthema vertaald in meetbare doelstellingen en in kwalitatieve doelen. Cijfers alleen geven niet altijd een volledig beeld van de werkelijkheid. De stijging van het aantal meldingen van overlast bijvoorbeeld kan betekenen dat er meer overlast is, maar het kan ook betekenen dat de meldingsbereidheid gestegen is.

Kaders en flexibiliteit

Veiligheid is een breed begrip en het veiligheidsdomein is een dynamisch werkveld. De veiligheid in Utrecht moet op een basisniveau zijn of gebracht worden, ontwikkelingen en trends moeten vertaald worden naar de lokale veiligheidsaanpak. Er wordt samengewerkt met lokale, regionale en landelijke partners, de gemeente moet kunnen inspringen op de vraag en behoefte van bewoners, samen mét die bewoners, en acute veiligheidsproblemen aanpakken. Dat vraagt om koersvastheid en een langdurige inzet en tegelijkertijd om flexibiliteit. Het Integraal Veiligheidsplan Utrecht 2015-2018 stelt de kaders voor het Utrechtse veiligheidsbeleid en de aanpak van veiligheidsproblemen voor de komende vier jaar en sluit aan bij het Utrechtse coalitieakkoord voor de periode 2014-2018 'Utrecht maken we samen'.

De invulling van het kader en de concrete acties worden jaarlijks vastgelegd in de programmabegroting, het uitvoeringsprogramma veiligheid inclusief de wijkactieplannen en in een deel van het handhavingprogramma. Daardoor ontstaat de flexibiliteit om mee te kunnen bewegen met actuele ontwikkelingen en behoeften in de stad. We bieden maatwerk waar het gaat om de uitvoering van de aanpak op zowel de prioriteiten als op de andere thema's.

Veiligheidsproblematiek is soms onvoorspelbaar. Dat betekent dat zich ook problemen kunnen voordoen die niet van tevoren zijn vastgelegd in het Integraal veiligheidsplan of in andere beleidsstukken, maar die wel zo urgent zijn dat ze direct aangepakt moeten worden. Hierover worden in het driehoeksoverleg tussen de burgemeester, de officier van justitie en het sectorhoofd stad Utrecht van politie separate afspraken gemaakt. Wanneer het noodzakelijk is om af te wijken van de beleidskaders in dit Integraal Veiligheidsplan, wordt besluitvorming aan de gemeenteraad voorgelegd.

Inleiding

Prioriteiten 2015-2018

Sommige veiligheidsproblemen vragen meer dan andere om een langdurige inzet en omstructurele aansturing door gemeente, Openbaar Ministerie en politie. De aanpak van deze problemen wint aan effectiviteit wanneer diverse partners een gezamenlijke inspanning leveren. Het zijn veiligheidsproblemen met een grote maatschappelijke, sociale en individuele impact. Ze doen zich voor in de leefomgeving van onze bewoners waardoor zij overlast ervaren of slachtoffer zijn. Het zijn ook problemen die bewoners over het algemeen niet zelf op kunnen lossen. In de periode 2015-2018 krijgen de onderstaande veiligheidsthema's de prioriteit:

- **High Impact Crimes** (delicten met een grote impact op de slachtoffers, de directe omgeving van het slachtoffer en op de samenleving als geheel)
- **Jeugdoverlast en -criminaliteit**

Naast de inzet op deze prioriteiten voeren we de regie op veiligheidsvraagstukken die in dit Integraal Veiligheidsplan ingedeeld zijn in de thema's³:

- Veilige wijken
- Openbare Orde en Maatschappelijke onrust
- Georganiseerde Ondermijnende Criminaliteit
- Fysieke veiligheid

In de **aanpak** van veiligheidsproblemen zal de komende 4 jaar nog meer dan voorheen de nadruk liggen op:

- Stimuleren van betrokkenheid en versterken van de **samenwerking met bewoners** en ondernemers.
- Versterken van de **persoonsgerichte aanpak**. Door de aanpak van veiligheidsproblemen meer te richten op de daders dan alleen op delicten, kunnen hardnekkige patronen van criminaliteit effectiever doorbroken worden. Een persoonsgerichte aanpak is een integrale aanpak die zich richt op een persoon (dader) en op zijn of haar (gezins)systeem met een combinatie van straf, zorg en overige interventies.
- **Informatiegestuurd werken en flexibele inzet van mensen en middelen**. Door slimmer gebruik te maken van beschikbare informatiebronnen, kan er gericht en efficiënter ingezet worden op problemen die zich op dat moment voordoen.

Lokaal-regionaal-nationaal

Het veiligheidsdomein heeft veel raakvlakken met andere gemeentelijke beleidsvelden zoals de inrichting en het schoon en heel houden van de openbare ruimte, met zorg, werk en inkomen, welzijn, volksgezondheid, verkeersveiligheid, onderwijs en economie. Een basisniveau van veiligheid is alleen mogelijk, wanneer ook deze zaken op niveau zijn. Daarmee is veiligheid een breed gedragen verantwoordelijkheid binnen de gemeente Utrecht.

In het Veiligheidshuis Regio Utrecht werken gemeenten, justitiële ketenpartners en zorgaanbieders samen wanneer er sprake is van ketenoverstijgende, complexe casuïstiek. Met de ketenoverstijgende persoonsgerichte aanpak sluiten preventie, repressie en (na)zorg naadloos op elkaar aan. Doel is voorkomen van recidive door individuele daders/plegers van ernstige overlast en/of criminaliteit.

Het Veiligheidshuis Regio Utrecht werkt voor alle 26 gemeenten in de regio Utrecht, heeft een hoofdlocatie in de stad Utrecht en een vergaderlocatie in Amersfoort en werkt samen met: gemeenten en gemeentelijke organisaties, het Openbaar Ministerie, de politie, de drie Reclasseringsorganisaties, Bureau Jeugdzorg, de Raad voor de Kinderbescherming, Dienst Justitiële Inrichtingen, verslavingszorg en psychiatrie.

De Veiligheidsregio Utrecht (VRU) is een samenwerkingsverband van 26 gemeenten op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen en de Wet Veiligheidsregio's. De VRU is verantwoordelijk voor de organisatie van de brandweezorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing in de regio Utrecht. De burgemeester van Utrecht is voorzitter van de VRU en vertegenwoordigt de regio in het landelijke Veiligheidsberaad. Omdat de veiligheidsregio via verlengd lokaal bestuur is georganiseerd, zijn gemeenten de opdrachtgevers en als zodanig verantwoordelijk voor de taakuitvoering van de VRU.

De organisaties van Openbaar Ministerie en politie werken op nationaal niveau en hebben ieder hun eigen aansturing, verantwoordelijkheden, bevoegdheden, taken en doelstellingen. Die worden in dit Integraal Veiligheidsplan zoveel mogelijk en in goed overleg vertaald naar lokaal niveau.

Voor wat betreft het lokale veiligheidsbeleid is het Integraal Veiligheidsplan leidend. Hierover worden in het driehoeksoverleg afspraken gemaakt met het Openbaar Ministerie en de politie.

In de politie-eenheid Midden-Nederland werken 41 gemeenten, de politie en het Openbaar Ministerie samen aan de regionale veiligheidsstrategie⁴. De samenwerking in de regio ondersteunt en versterkt de lokale aanpak van de prioriteiten. De regionale prioriteiten voor de periode 2015-2018 zijn: Veilige Wijken, Misdrijven met grote impact op het slachtoffer, Georganiseerde ondermijnende criminaliteit en de Persoonsgerichte aanpak. Om de aanpak van deze prioriteiten effectiever te maken, trekken de 43 partners van de regio Midden-Nederland samen op onder aansturing van een bestuurlijke taskforce en in ambtelijke regie- of projectgroepen. In sommige taskforces sluiten ook andere partners aan, bijvoorbeeld de Belastingdienst bij georganiseerde ondermijnende criminaliteit.

Het ministerie van Veiligheid en Justitie heeft een landelijke Veiligheidsagenda voor de periode 2015-2018 opgesteld⁵. Aan de thema's ondermijning, cybercrime, horizontale fraude, afpakken en kinderporno zijn meetbare landelijke beleidsdoelstellingen gekoppeld. Deze thema's zijn gekozen met als achterliggend idee dat het maatschappelijke veiligheidsproblemen zijn die landelijk spelen, die (regio)grensoverschrijdend zijn en/of waar afstemming op landelijk niveau voor nodig is. Het ministerie geeft aan dat de veiligheidsagenda complementair is aan lokaal integraal veiligheidsbeleid.

Leeswijzer Integraal Veiligheidsplan 2015-2018

Per veiligheidsthema volgen hierna een beknopte probleemanalyse, een beschrijving van de betrokken partners en de rol van de gemeente en de ambities, vertaald in doelen. We beschrijven de focus in de aanpak, wat er al gebeurt en welke nieuwe ontwikkelingen of activiteiten er de komende 4 jaar zijn. Het gaat om de kaders van het beleid en de uitvoering; de themahoofdstukken zijn dus geen uitputtende opsomming van alle activiteiten op het gebied van veiligheid.

High Impact Crimes

High Impact Crimes

High Impact Crimes zijn delicten die een grote impact (kunnen) hebben op slachtoffers van deze delicten, de directe omgeving van het slachtoffer en op de samenleving als geheel. Deze delicten worden regelmatig gepleegd en veroorzaken grote materiële en/of immateriële schade. Woninginbraken, overvallen en straatroven worden als de 'klassieke' High Impact Crimes gezien. In Utrecht rekenen we ook geweldsdelicten tegen personen tot High Impact Crimes, maar geweld tegen goederen (vernieling) niet. Iedereen, ongeacht etnische achtergrond, geloofsovertuiging of seksuele geaardheid moet in Utrecht zichzelf kunnen zijn en veilig over straat kunnen. Bij woninginbraken gaat het om alle vormen van woninginbraken, zoals diefstallen met braak, babbeltrucs en insluipingen. Overvallen en straatroven zijn vermogensdelicten waarbij daders geweld gebruiken om hun doel te bereiken. Onder geweld tegen personen vallen delicten als zware mishandeling, openlijke geweldpleging, bedreiging en stalking. In Utrecht richten we ons in het bijzonder op uitgaansgeweld, huiselijk geweld en geweld tegen medewerkers met een publieke taak.

Doelen High Impact Crimes

- ▶ Afname van het aantal woninginbraken van 20% in 2018 tov 2011
- ▶ Afname van het aantal overvallen met 41% in 2018 ten opzichte van 2011
- ▶ Afname van het aantal straatroven met 43% in 2018, ten opzichte van 2011
- ▶ Toename van de aangiftebereidheid onder slachtoffers van geweld

Tabel 1 Ontwikkeling high impact crime in Utrecht 2011-2014

	2011	2012	2013	2014	Ontwikkeling 2011 - 2014
woninginbraak	2.700	2.445	2.227	PM	PM
overvallen	51	38	21	PM	PM
straatroven	320	253	201	PM	PM
geweld tegen personen	240	187	201	PM	PM
huiselijk geweld	653	629	593	PM	PM

Bron: BVH Politie Midden Nederland; Inwonersenquête gemeente Utrecht

“Omdat ik een hond heb, loop ik veel door mijn wijk. Ik zag dat de gemeente deelnemers zocht voor Waaks en heb me direct aangemeld. In een training door ervaren politiemensen heb ik geleerd om verdacht gedrag te herkennen. Als ik iets verdachts zie, bel ik meteen 112 en vertel ik dat ik van Waaks ben. De politie komt dan direct.”

High Impact Crimes

Probleemanalyse

Het aantal **woninginbraken** neemt sinds 2011 in absoluut aantal af in Utrecht (bron: politie, BHV). Woninginbraak is zowel een gelegenheidsdelict als een vorm van georganiseerde criminaliteit. In georganiseerd verband zijn vooral de mobiele bendes en jeugd (in groepsverband) verantwoordelijk voor het plegen van woninginbraken.

Overvallen en straatroven komen in Utrecht, in vergelijking met andere grote steden, relatief weinig voor. Daarnaast daalt het aantal overvallen en straatroven sinds 2011 (bron: politie, BVH). De meeste gewelddadige vermogensdelicten worden gepleegd in of nabij winkel- en uitgaansgebieden waar de meeste potentiële slachtoffers te vinden zijn. Het zijn vooral winkels, woningen en horeca die overvallen worden. Van straatroven worden veel jongeren het slachtoffer. De kans op recidive onder de daders van gewelddadige vermogensdelicten is hoog en veel daders hebben ook andere soorten delicten op hun naam staan.

Het **geweld tegen personen** daalde de afgelopen jaren in Utrecht (bron: politie, BVH) De daders en slachtoffers van geweld tegen personen zijn zeer divers. Het kan gaan om daders die hun delicten plegen onder invloed van middelen (alcohol / drugs), maar ook om daders en slachtoffers van geweld in een afhankelijkheidsrelatie (huiselijk geweld).

Uitgaansgeweld zijn delicten die gepleegd worden in uitgaansgebieden tijdens uitgaansuren. In Utrecht komt dit vooral voor in de binnenstad. Mensen met een publieke functie komen regelmatig in aanraking met agressief gedrag en geweld, maar doen daarvan vaak geen aangifte. Het programma **Veilige Publieke Taak** wil de aangiftebereidheid van werkgevers en medewerkers vergroten en de afhandeling van incidenten verbeteren. Bij **huiselijk geweld** is de dader iemand uit de huiselijke of familiekring van het slachtoffer. Het kan gaan om onder meer (ex)partnergeweld, kindermishandeling en ouderenmishandeling⁶. Het geweld kan fysiek, seksueel en/of psychisch van aard zijn. De afgelopen vijf jaar was ruim 9 % van de Nederlandse bevolking slachtoffer van huiselijk geweld. De aangiftebereidheid onder de slachtoffers is laag. Ruim een derde van de slachtoffers geeft aan zelf ook dader te zijn. Omdat slachtoffers zich (later) vaak ook tot pleger ontwikkelen, is het belangrijk om huiselijk geweld te voorkomen en ons daarvoor intensief in te zetten.

Betrokken partners en rol gemeente

De gemeente regisseert de aanpak van High Impact Crimes in de regiegroep High Impact Crimes. De aanpak bestaat uit maatregelen in alle schakels van de veiligheidsketen en intensieve samenwerking tussen politie, Openbaar Ministerie, Veiligheidshuis Regio Utrecht, Raad voor de Kinderbescherming, reclassering, bewoners(-organisaties), welzijnsinstellingen, buurtteamorganisaties, gespecialiseerde zorgaanbieders, woningcorporaties en ondernemers(-verenigingen). De gemeente stimuleert en ondersteunt deze samenwerking en neemt in het Veiligheidshuis Regio Utrecht ook deel aan de uitvoering van de persoonsgerichte aanpak.

De regiegroep stuurt op de resultaten, verzorgt de bestuurlijke besluitvorming en ontwikkelt nieuwe instrumenten, interventies, diensten en projecten. Bij (ernstig vermoeden van) huiselijk geweld kan de burgemeester een tijdelijk huisverbod van tien dagen opleggen. Ook daarbij is samenwerking in de veiligheidsketen een belangrijke voorwaarde. Een huisverbod wordt altijd gecombineerd met hulpverlening voor zowel de pleger als slachtoffer(s).

ZSM

Sinds 2013 wordt in alle regio's gewerkt met de ZSM-werkwijze. ZSM staat voor Zo Snel Samen Slim Samenlevingsgericht en Selectief mogelijk. In de ZSM-werkwijze wordt na aanhouding van de verdachte zo snel mogelijk een beslissing genomen over de mogelijke straf. Verdachten krijgen snel te horen voor welke interventie of vervolgstap de officier van justitie kiest. De schade en wensen van het slachtoffer worden direct meegenomen. Door intensieve samenwerking tussen verschillende organisaties wordt informatie over het delict en de verdachte uitgewisseld. De ketenpartners die samen ZSM vormen zijn het Openbaar Ministerie, de politie, de Raad voor de Kinderbescherming, de drie Reclasseringsorganisaties en Slachtofferhulp Nederland. ZSM Midden Nederland is gehuisvest in Utrecht.

High Impact Crimes

Focus in de aanpak

De Utrechtse aanpak van High Impact Crimes steunt op drie pijlers:

- De fysieke omgeving
- De daders
- De slachtoffers

In de periode 2015-2018 richten we ons vooral op de verbetering van de positie van het slachtoffer en de versterking van de persoonsgerichte aanpak. Door landelijke wetgeving komt het slachtoffer meer centraal te staan bij de afhandeling van strafbare feiten. Zo komt er een wetwijziging die een dubbele strafmaat mogelijk maakt voor geweldplegers onder invloed van alcohol en/of drugs, het spreekrecht van slachtoffers op de rechtszitting wordt uitgebreid en het schadefonds slachtoffers geweldsmisdrijven wordt uitgebreid. Deze landelijke ontwikkelingen helpen bij ons gemeentelijk beleid voor slachtoffers van High Impact Crimes.

Daarnaast versterken wij de persoonsgerichte aanpak van daders van High Impact Crimes. Met de persoonsgerichte aanpak krijgen de daders een individuele aanpak, waardoor we het aantal High Impact Crimes en het aantal recidivisten willen verminderen. Ook willen we het daders moeilijker maken om hun gestolen goederen te verkopen, door de afzetmarkt voor gestolen goederen met een integrale aanpak op heling terug te dringen.

Wat gebeurt er al

- ▶ Fysieke omgeving: stimuleren Keurmerk Veilig Ondernemen en Politiekeurmerk Veilig Wonen, inzet publiek cameratoezicht, Buurtschouw en nemen van maatregelen, inzet Toezicht en Handhaving op hotspots.
- ▶ Persoonsgerichte aanpak: Casusoverleggen veelplegers Veiligheidshuis Regio Utrecht, Nazorg ex-gedetineerden.
- ▶ (potentiële) Slachtoffergerichte aanpak: Voorlichting, betrekken bewoners, stimuleren deelname WAKS en Burgernet, stimuleren Politiekeurmerk Veilig Wonen, stimuleren gebruik track and trace software, trainingen, slachtofferhulp via werkwijze ZSM (zie kader ZSM).
- ▶ Inzetten bestuurlijk instrumentarium: tijdelijk huisverbod.
- ▶ Uitvoeren Programma Veilig Uitgaan.
- ▶ Uitvoeren programma Veilige Publieke Taak.
- ▶ Werken op basis van het Overvalprotocol.

Nieuwe ontwikkelingen en activiteiten

- ▶ Samenvoegen Steunpunt Huiselijk geweld en Advies en Meldpunt Kindermishandeling in het nieuwe regionale Veilig Thuis (Advies en Meldpunt Huiselijk Geweld en Kindermishandeling). Veilig Thuis is de schakel tussen zorg en strafrecht in het Veiligheidshuis en als zodanig raadpleegbaar bij ZSM. Veilig Thuis heeft crisisdienst en procesregie bij een huisverbod.
- ▶ Het bevorderen van eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid van bewoners en ondernemers door betere/actuele informatievoorziening en communicatie, ondersteunen en stimuleren van bewonersinitiatieven, aandacht voor kwetsbare groepen, Burgernet en Waaks.
- ▶ Verstevigen van de informatiepositie van en informatie-uitwisseling tussen alle betrokken partners.
- ▶ Meer gebruik van kennis 'ogen en oren van de stad' zoals toezichthouders, Buitengewoon Opsporingsambtenaren (BOA's) hulpverleners, wijkagenten, beheerders woningcorporaties, bewoners en ondernemers.
- ▶ Flexibel inzetten van Toezicht en Handhaving op hotspots en hottimes.
- ▶ Terugdringen van het aantal recidivisten door het verbeteren van de persoonsgerichte aanpak en deelname aan de pilot bestuurlijke informatie overvallen en straatroven.
- ▶ Intensieve samenwerking met buurtteamorganisaties in de persoonsgerichte aanpak in het Veiligheidshuis Regio Utrecht.
- ▶ Extra aandacht in de nazorg aan ex-gedetineerden bij de aansluiting op de persoonsgerichte aanpak in het Veiligheidshuis Regio Utrecht en de personen in de pilot bestuurlijke informatie overvallen en straatroven
- ▶ Samenwerkingsafspraken tussen het Veiligheidshuis Regio Utrecht en ZSM-werkwijze over personen bij de persoonsgerichte aanpak.

Jeugdoverlast en -criminaliteit

Utrecht is een stad met een relatief jonge bevolkingsopbouw. De stad groeit en het aantal jeugdigen groeit mee. Jongeren moeten zich kunnen ontwikkelen en ontplooiën, ze zijn immers de toekomst van onze stad. Met verreweg de meeste jongeren gaat het goed, maar er zijn ook jongeren die overlast veroorzaken, dreigen af te glijden naar criminaliteit of strafbare feiten plegen. Uit verschillende onderzoeken komt naar voren dat de aanvangsleeftijd bij het plegen van delicten (of als het om 12-minners gaat: het vertonen van antisociaal gedrag) één van de sterkste voorspellers is van een langdurige en intensieve criminele carrière. Vroegtijdig signaleren van problemen en vroegtijdig investeren in deze jongeren is effectief. Als gemeente kiezen we voor preventie als dat kan en repressie wanneer het moet.

“ Als we ons als buurtbewoners meer inspannen voor deze speelplek kunnen we de problemen misschien ook wel anders oplossen en is een hek met een slot helemaal niet nodig. We kunnen er leuke activiteiten voor onze kinderen gaan organiseren en er zelf toezicht op houden. Ik zal daar in elk geval mijn uiterste best voor gaan doen. ”

Doelen jeugdoverlast en -criminaliteit

- ▶ Afname van percentage bewoners dat wel eens jeugdoverlast ervaart in de eigen buurt van 19% in 2011 naar 17% in 2018
- ▶ Aandeel jeugdige verdachten ten opzichte van het totaal aantal jeugdigen in Utrecht is in 2018 2,9% (ook 2,9% in 2011)

Tabel 2 Ontwikkeling jeugdoverlast en criminaliteit in Utrecht 2011-2014

	2011	2012	2013	2014	Ontwikkeling 2011 - 2014
ervaren jongerenoverlast (% vaak)	19%	21%	19%	PM	PM*

Bron: Inwonersenquête gemeente Utrecht

Probleemanalyse

De aanpak van jeugdoverlast en -criminaliteit is complex, omdat er veel verschillende oorzaken aan de problematiek ten grondslag liggen (zoals sociaaleconomische status, licht verstandelijke beperking etc.). Veel jongeren die zelf problemen hebben, veroorzaken ook problemen (voor zichzelf en anderen). Daarom is een integrale aanpak, koersvastheid en een lange adem nodig.

Jongeren zijn oververtegenwoordigd als verdachten en strafrechtelijke daders. Het aantal jeugdigen dat een delict pleegt en daarvoor met de politie in aanraking komt, neemt vanaf het twaalfde jaar toe. Dit bereikt een piek tussen het 18e-20ste levensjaar en neemt daarna weer af (de 'age-crime'-curve). Het aandeel jeugdige verdachten ten opzicht van het totaal aantal jeugdigen in Utrecht van 2,9 % is al een aantal jaren redelijk stabiel.⁷ Het percentage bewoners dat aangeeft vaak in de buurt overlast te ervaren van (groepen) jongeren bedraagt in Utrecht al jaren ongeveer 20%. Het aantal jongeren in jeugdgroepen daalt al twee jaar (van 739 naar 199), maar de ervaren jeugdoverlast daalt niet evenredig mee.

Betrokken partners en rol gemeente

Als gemeente willen we voorkomen dat jongeren overlastgevend of crimineel gedrag ontwikkelen. Daarom investeren wij in de toekomst van jongeren door onder meer vroegtijdige schooluitval te voorkomen, jeugdwerkloosheid te bestrijden en zinvolle vrijetijdsbesteding zoals sport te stimuleren. Maar als er sprake is van jeugdoverlast of jeugdcriminaliteit dan treden we repressief op en passen waar nodig drang en dwang toe. We werken daarvoor intensief samen met politie en het Openbaar Ministerie, onder andere in het Veiligheidshuis Regio Utrecht.

Door de decentralisatie van de jeugdzorg is de gemeente verantwoordelijk voor jeugdigen die problemen hebben en/of veroorzaken. Vanwege het grote aantal partners van de gemeente op het terrein van jeugd en veiligheid en de grote ontwikkelingen in het sociale domein, speelt de gemeente een belangrijke rol als verbinder en (keten)regisseur. We werken intensief samen met onze partners (zoals het jongerenwerk, ouders, scholen en de buurtteams) waar het gaat om signaleren van problemen en het investeren in jongeren en hebben een nauwe relatie met de specialisten van o.a. Zorg- en JeugdGGZinstellingen, SAVE-teams en Raad voor de Kinderbescherming.

Focus in de aanpak

De gemeente beschikt over verschillende mogelijkheden om het gedrag van jongeren te beïnvloeden.

In preventieve zin (normbesef, sociale controle en een veilige omgeving) en door repressieve maatregelen. De focus in de aanpak ligt op jongeren in de leeftijd tot 23 jaar en wordt beïnvloed door een drietal ontwikkelingen:

1. Vanaf 2015 werkt het Veiligheidshuis Regio Utrecht met een persoonsgerichte aanpak die aansluit bij de prioriteiten van het Integraal Veiligheidsplan (High Impact Crimes en Jeugdoverlast en -criminaliteit).
2. Vanaf 1 januari 2015 heeft de gemeente de verantwoordelijkheid over een belangrijk en groot deel van het sociaal domein. De transformatie van de Zorg voor Jeugd biedt kansen om de effectiviteit van de inzet op zorg en veiligheid te vergroten (vroegsignalering, bundeling van ondersteuning), maar vraagt ook een flexibele en alerte houding om zaken goed af te stemmen tussen de hoofdverantwoordelijke partijen voor de domeinen 1) veilige leefomgeving, 2) veiligheid van het kind, 3) hulp aan kind en gezin, 4) handhaving en strafrecht. We anticiperen en reageren op ontwikkelingen m.b.t. de transformatie van de (jeugd)zorg in relatie tot het veiligheidsdomein met de verwachting resultaten te boeken zoals een vermindering van het aantal ingrijpende interventies dat gepleegd (maatregelen die ingezet) moet worden.
3. Sinds 1 april 2014 geldt het adolescentenstrafrecht. De rechter kan jongeren en jongvolwassenen die een strafbaar feit plegen terwijl ze tussen de 16 en 23 jaar oud zijn, zowel volgens het jeugdstrafrecht als volgens het volwassenenstrafrecht berechten. Daardoor kunnen jongeren een zwaardere straf krijgen dan wanneer alleen het jeugdstrafrecht zou worden toegepast.

Wat gebeurt er al

- ▶ Extra inzet voor toestroom naar werk en/of scholing (dagbesteding) voor risicojongeren: Samenwerkingsverband en realiseren van werk/scholing/dagbesteding voor risicojongeren.
- ▶ Nazorg ex-gedetineerden; ondersteuning van ex-gedetineerden bij hun terugkeer naar de samenleving.
- ▶ Aanpak Ernstig Overlastgevende Gezinnen; intensieve aanpak van een beperkt aantal gezinnen die ernstige overlast veroorzaken en crimineel actief zijn. Overlast, criminaliteit en zorgproblematiek van de gezinnen wordt integraal benaderd met gebruik van drang en dwang.
- ▶ Aanpak Jeugdgroepen (aanpak gericht op groep, domein en individu). Bewoners en ondernemers worden actief bij de aanpak betrokken. Zo stimuleren we gesprekken tussen de jongeren en wijkbewoners en activeren wij jongeren om zich in te zetten voor de wijk.
- ▶ Jongerenwerk Utrecht (JoU); inzet jongerenwerk voor de aanpak jeugdgroepen en op de groepen die (nog) geen overlast veroorzaken.
- ▶ Toezicht hotspots jongeren door toezichthouders.
- ▶ Buurtteams; zorgtrajecten voor jeugd(hulp).
- ▶ HALT; voorlichting aan jongeren op scholen over diverse thema's als alcohol, drugs en vuurwerk.
- ▶ Convenant School en Veiligheid.

Nieuwe ontwikkelingen en activiteiten

- ▶ Uitbreiding van de intensieve samenwerking met buurtteam-organisaties en SAVE-teams en doorontwikkeling van verschillende ontwikkelopgaven op het snijvlak van zorg en veiligheid (zoals bijvoorbeeld een opschalingsmodel of aansluiting van aanpak Ernstig Overlastgevende Gezinnen of Jeugdgroepen op de visie op de Zorg voor Jeugd).
- ▶ Persoonsgerichte aanpak in het Veiligheidshuis Regio Utrecht specifiek gericht op jeugdige daders van onder andere High Impact Crimes en jeugdige veelplegers.
- ▶ Meer aandacht voor de nazorg ex-gedetineerden in de persoonsgerichte aanpak in het Veiligheidshuis Regio Utrecht.
- ▶ Ontwikkelen van een recidivemonitor over de persoonsgerichte aanpak in het Veiligheidshuis Regio Utrecht en het formuleren van indicatoren voor de monitor.
- ▶ Broertjes en Zusjes (Brusjes) aanpak gekoppeld aan de persoonsgerichte aanpak in het Veiligheidshuis regio Utrecht. Hiermee willen we voorkomen dat de dader in herhaling valt en dat de broertjes en zusjes van de dader ook delicten gaan plegen.
- ▶ Voortzetten aanpak jeugdgroepen en doorontwikkelen van de aanpak en de rol van het jongerenwerk hierin (o.a. gezien de afname van het aantal jongeren in jeugdgroepen).
- ▶ Meerjarige pilot toepassing van de ISD-maatregel bij jongvolwassenen (18-24 jaar) veelplegers. De Maatregel Inrichting Stelselmatige Daders (ISD) is voor daders die veel met de politie in aanraking komen. Door hun crimineel gedrag zorgen ze voor veel overlast. De ISD-maatregel moet het patroon van vastzitten, vrijkomen en terugvallen van deze groep, doorbreken.

Veilige wijken

Vrijwel alle vormen van criminaliteit en overlast die in dit Integraal Veiligheidsplan worden besproken, komen voor in de tien Utrechtse wijken. In dit hoofdstuk “Veilige Wijken” worden de delicten die onder “veelvoorkomende criminaliteit” vallen samen met verschillende vormen van overlast en de veiligheidsbeleving in de wijken gebundeld. Veelvoorkomende criminaliteit zijn autokraak, fietsendiefstal, vernielingen, zakkenrollen en winkel- en bedrijfscriminaliteit. De omvang van de criminaliteit, de veiligheidsbeleving en de ervaren overlast verschillen per wijk. De leefbaarheid, sociale samenhang en de inrichting van de openbare ruimte zijn hierop van invloed. De aanpak vraagt dan ook om lokaal maatwerk, flexibele inzet en intensieve contacten tussen betrokken partners in de wijken. De concrete acties en maatregelen ten behoeve van veiligheid en openbare orde, worden jaarlijks in de wijkveiligheidsprogramma’s en het handhavingprogramma beschreven.

“ Martijn laat een Whatsapp-melding zien van een dag eerder. Het gaat over een man die in de buurt aanbelt met een vaag verhaal over een gestolen portemonnee. “Is uit op uw geld!”, luidt de waarschuwing van de bewoner die het bericht plaatste. “Iedereen die dat leest, is gelijk alert” zegt Martijn. ”

Doelen Veilige Wijken

- ▶ Afname van het aantal autokraken met 25% in 2018 ten opzichte van 2011
- ▶ Het aantal fietsendiefstallen is in 2018 gedaald naar het niveau van 2011
- ▶ Afname van het aantal zakkenrollen met 5% in 2018 ten opzichte van 2011
- ▶ Het aantal winkeldiefstallen is in 2018 gedaald naar het niveau van 2011
- ▶ Het percentage mensen dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt is in 2018 26%.
- ▶ Stimuleren van bewonersparticipatie wijkveiligheid in iedere wijk
- ▶ In 2018 is 42% van de bewoners tevreden over het functioneren van de gemeente in de aanpak van veiligheidsproblemen
- ▶ In 2018 is 37% van de bewoners tevreden over het functioneren van de politie in de aanpak van veiligheidsproblemen

Tabel 3 Ontwikkeling veel voorkomende criminaliteit in Utrecht 2011-2014

	2011	2012	2013	2014	Ontwikkeling 2011 - 2014
autokraak	6.041	5.627	4.994	PM	PM
diefstal van fietsen	2.708	2.447	3.070	PM	PM
vernieling	2.870	2.364	2.364	PM	PM
zakkenrollen	1.208	1.257	1.445	PM	PM
diefstal uit winkels	1.469	1.469	1.577	PM	PM
onveiligheidsgevoelens in eigen buurt (% wel eens onveilig)	26%	31%	31%	PM	PM*

Bron: BVH Politie Midden Nederland; Inwonersenquête gemeente Utrecht

Probleemanalyse

Het aantal **diefstallen aan en uit auto's** is de afgelopen jaren fors afgenomen, desondanks worden in de gemeente Utrecht de meeste autokraken per 1000 inwoners (bron: politie, BVH) gepleegd. Waar in eerdere jaren de buit vooral bestond uit laptops, telefoons, en navigatieapparatuur, gaat het nu vaker om auto-onderdelen, zoals verlichting en airbags. De meeste autokraken worden gepleegd op de parkeerplaatsen rondom de Jaarbeurs en in parkeergarages in de Binnenstad.

Het aantal **fietsendiefstallen** is de afgelopen drie jaar, ondanks de inzet op voorlichting en preventie en extra surveillance, gestegen in Utrecht. (bron: politie, BVH). Het aantal bewaakte stallingen is toegenomen, maar toch worden de meeste fietsen gestolen in de Binnenstad en bij NS-stations (bron: politie, BVH).

In Utrecht is er relatief weinig last van **vernielingen**: van de 21 grootste gemeenten staat Utrecht, als vierde stad van Nederland, op de 14e plaats. Het aantal vernielingen in de hele stad neemt de laatste jaren steeds verder af. **Zakkenrollen** is in 2014 verder afgenomen. In de Binnenstad komt dit delict het meeste voor omdat zakkenrollen vooral gebeurt in (drukke) winkelgebieden en in het uitgaansleven.

Ook bij evenementen komt zakkenrollen vaak voor. Opvallend is de toename in de nieuwbougebieden in Utrecht, dit is het gevolg van nieuwe winkelcentra en een toename van evenementen in deze gebieden. Op de wijk Binnenstad na is in vrijwel alle wijken het aantal **winkeldiefstallen** sinds 2010 toegenomen. Het aantal bedrijfsinbraken is in de hele stad toegenomen. Utrecht staat op de tweede plaats van de 21 grootste gemeenten waar de kans op een bedrijfsinbraak het grootst is.

Veiligheidsbeleving is rechtstreeks verbonden met het welbevinden van de bewoners van Utrecht. Beleving gaat over hoe mensen de veiligheid in hun leefomgeving ervaren. Verschillende factoren hebben invloed op de veiligheidsbeleving (leeftijd, geslacht, economische situatie, de kans die men zelf inschat om slachtoffer te worden, terroristische dreiging, onbekende anderen, etc.), maar op slechts een deel daarvan kan de gemeente invloed uitoefenen. Die factoren die de gemeente kan beïnvloeden, hebben te maken met sociale cohesie en leefbaarheid in de buurt en met openbare ruimte (schoon, heel, overzichtelijk). Ook het gedrag en de manier waarop de gemeente en partners op schokkende incidenten reageren en daarover communiceren, hebben invloed op de veiligheidsbeleving. Daarnaast is de mate waarin mensen het idee hebben dat ze grip hebben op hun situatie bepalend. Eigen verantwoordelijkheid én handelingsperspectief geven aan bewoners, een overheid die de dingen doet die bewoners belangrijk vinden, zichtbaar en vertrouwenwekkend optreden en accuraat zijn in de communicatie, dragen bij aan een positieve veiligheidsbeleving.⁸

De feitelijke criminaliteit is weliswaar van invloed op de veiligheidsbeleving, maar heeft er geen causaal verband mee. Want ondanks dat de feitelijke veiligheid in Utrecht in de afgelopen jaren flink is toegenomen, blijft de veiligheidsbeleving ongeveer op hetzelfde niveau. Het percentage van de Utrechtse inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt schommelt al jaren rond de 28% en het aantal mensen dat zich vaak onveilig voelt rond de 3% (bron: Utrecht Monitor). Veiligheidsbeleving is dus een taai vraagstuk waarbij de gemeente de komende jaren moet experimenteren en vernieuwen in de aanpak om tot een verbetering te komen.

Betrokken partners en de rol van de gemeente

Alle wijken hebben een gemeentelijke wijkregisseur en een gebiedsmanager veiligheid. Zij zijn het eerste aanspreekpunt voor bewoners en ondernemers en hebben contact met relevante netwerken waardoor ze weten wat er speelt in de wijk.

Het is van groot belang dat bewoners melden en/of aangifte doen als zij overlast of criminaliteit ervaren. Door te laten weten wat er met hun melding of aangifte gebeurt, verhoogt de meldings- en aangiftebereidheid.

De gebiedsmanagers veiligheid zijn regisseur van de wijkgerichte aanpakken van veiligheidsproblemen. In de integrale wijkveiligheidsaanpak werken we als gemeente onder meer samen met welzijnswerk en woningbouwcorporaties en is er voortdurend overleg met de teamchef en de wijkagent van de politie. De laatste is voor bewoners een belangrijk aanspreekpunt op het gebied van veiligheid.

Een belangrijke rol van de gemeente is de communicatie met de wijk. Met open en transparante communicatie en door bewoners en andere wijkpartners te betrekken bij de veiligheidsaanpak, willen we de veiligheidsbeleving in de wijken vergroten.

Focus in de aanpak

Met de wijkveiligheidsaanpak werken we gericht aan de specifieke problematiek in iedere wijk. Dat geldt voor de geprioriteerde High Impact Crimes, maar ook voor de genoemde veel voorkomende delicten en overlastproblematiek. Overlast heeft vaak te maken met gedrag, bijvoorbeeld overlast door alcoholgebruik in de openbare ruimte, woonoverlast of vervuiling bij vuilcontainers. Het kan ook gaan om zaken in de openbare ruimte, zoals gebrekkige verlichting of troep op straat. De aandacht gaat vaak uit naar kwetsbare groepen zoals ouderen of bewoners van sloopcomplexen. Maatwerk betekent een goede analyse van het probleem, de aanpak op het juiste moment (hottimes), op de juiste plek (hotspots) en met de juiste partners. Over de aanpak en de resultaten moeten de wijkbewoners worden geïnformeerd. De gebiedsmanager veiligheid is voorzitter van het tweewekelijks handhavingsoverleg waarin afspraken worden gemaakt met de politie en het gemeentelijk Toezicht en Handhaving in de Openbare Ruimte over de inzet in de wijk.

In vrijwel alle wijken zijn gebiedsgerichte of thematische aanpakken, zoals de aanpak Breedstraatbuurt, de aanpak van (een deel van) de Amsterdamsestraatweg, Kanaalstraat en Damstraat en het Haarrijnsestrand. Deze worden gedetailleerd beschreven in de door de gebiedsmanager opgestelde wijkveiligheidsprogramma's.

“ Twee keer was ik bijna slachtoffer geworden van een babbeltruc. De eerste keer wilde een man binnenkomen om geld terug te geven namens mijn energieleverancier. Maar die kwam er bij mij niet in! De tweede keer waren het een paar meiden die vroegen om pen en papier. Toen ik dat ging halen, liepen ze mee naar binnen. Ik heb ze direct weggestuurd. In beide gevallen waren het dieven die in deze buurt al vaker hadden toegeslagen. Gelukkig was ik alert. Ik doe de deur alleen nog open als ik zeker weet dat het goed volk is. ”

Wat doen we al

Per wijk worden de uitvoering van de aanpakken van de prioriteiten woningbraak, geweld, jeugdoverlast en -criminaliteit en alle andere wijkspecifieke veiligheidsaanpakken jaarlijks vastgelegd in wijkveiligheidsprogramma's.

Het gaat om bijvoorbeeld:

- ▶ Contacten onderhouden met (bewoners)netwerken in de wijk.
- ▶ Afstemming en inzet van toezicht en handhaving in de wijk.
- ▶ Aanpassingen in de openbare ruimte voor de veiligheid.
- ▶ Stimuleren en faciliteren bewonersinitiatieven en bewonersparticipatie.
- ▶ Voorlichtingsbijeenkomsten en workshops voor bewoners.
- ▶ Voorlichting en communicatie via foldermaterialen, krant en via social media.
- ▶ Inkoop voorlichting aan jeugd door Bureau Halt en Victas.
- ▶ Inzet en uitvoering van het concept Vreedzame wijk.
- ▶ Inzet van publiek cameratoezicht.
- ▶ Inzet lokfietsen bij stations en extra surveillance bij NS stations tegen fietsendiefstal.
- ▶ Communicatie gericht op preventie van autokraak en fietsendiefstal, waaronder wijkberichten, folders voor studenten, artikelen in lokale media, nieuwsbrief Waaks etc.
- ▶ Stimuleren deelname Waaks en Burgernet.
- ▶ Keurmerk Veilig Ondernemen-certificering voor winkel-en bedrijfsgebieden.
- ▶ Uitvoering van het convenant Veilige School.
- ▶ Uitvoering van de aanpak veilige jaarwisseling.
- ▶ Lokaal Veiligheidsarrangement voor lokale NS-stations in Utrecht.

Nieuwe ontwikkelingen en activiteiten

- ▶ Flexibel inzetten van Toezicht en Handhaving op hotspots en hottimes.
- ▶ Uitbreiding van bewaakte fietsenstallingen.
- ▶ Innovatieve maatregelen tegen fietsendiefstal.
- ▶ Mogelijkheden van flexibel cameratoezicht onderzoeken binnen de bestaande wet- en regelgeving.
- ▶ Pinpoint communicatie: Accuraat en tijdig communiceren met betrokkenen over veiligheidsvraagstukken op een manier waardoor de betrokkenen de boodschap begrijpen.
- ▶ Ontwikkeling website met bewonersinitiatieven voor wijkveiligheid.
- ▶ Obi4WAN, een sociale veiligheidsmonitor op basis van sociale media.

Openbare Orde en Maatschappelijke onrust

Verstoringen van de openbare orde kunnen verschillende verschijningsvormen hebben zoals vernielingen, geweld, overlast en brand en kunnen zich manifesteren bij onder meer openbare manifestaties, demonstraties, evenementen, voetbalwedstrijden en kraken.

Probleemanalyse

Op mogelijke openbare ordeproblemen bij gebeurtenissen en activiteiten die regelmatig voorkomen en tot op zekere hoogte zijn te voorzien is de gemeente voorbereid. Maar openbare ordeproblemen kunnen zich ook onverwachts voordoen, zoals bij zedenzaken, illegale en/of ongeplande evenementen en demonstraties, polarisatie en conflict tussen (groepen) inwoners, etnische spanningen, homofobie, xenofobie, of door criminele feiten of ongelukken. Dat kan zich manifesteren in demonstratieve uitingen van verontrusting, ordeverstoringen, dreigend gebruik van geweld en eigenrichting van burgers. Dit noemen we maatschappelijke onrust.

Door nieuwe media en technologie is er meer en sneller informatie beschikbaar voor iedereen, waardoor mensen in staat zijn zich snel te mobiliseren. Daarmee bestaat een verhoogd risico tot verstoring van de openbare orde en tot maatschappelijke onrust.

Doelen Openbare Orde en maatschappelijke onrust

- ▶ Voorkomen van verstoringen van de openbare orde en maatschappelijke onrust
- ▶ Bestrijden van verstoringen van de openbare orde en maatschappelijke onrust
- ▶ Signalen van maatschappelijke onrust vroegtijdig opvangen om escalatie te voorkomen

Een ander probleem is de zogeheten veiligheidsparadox: het onhaalbare verlangen naar het samenvallen van maximale vrijheid en maximale veiligheid. Oftewel: mensen vinden dat alles moet kunnen maar de risico's die daarbij horen accepteren ze niet.

De verwachting is dat het thema polarisatie en radicalisering de komende jaren als gevolg van gewelddadige radicalisering actueel blijft. Er is een toenemende interesse onder Nederlandse jongeren voor de strijd in Syrië en Irak. In de Nederlandse samenleving bestaan hierover scherpe tegenstellingen. In Utrecht blijft het de komende tijd een uitdaging om het maatschappelijke debat positief te sturen en waar mogelijk maatschappelijke onrust te voorkomen.

“ De gemeente heeft echt met ons meegedacht om er voor te zorgen dat onze demonstratie goed verliep. Samen kozen we voor een route door de stad waarmee we het verkeer niet te veel ophielden. ”

Betrokken partners en rol gemeente

Het handhaven van de openbare orde en het voorkomen en bestrijden van incidenten en maatschappelijke onrust behoren tot de kerntaken van de overheid. De burgemeester is als zelfstandig bestuursorgaan verantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde en heeft daarbij het gezag over de politie. De burgemeester kan gebruik maken van algemene bevoegdheden op grond van de Gemeentewet om de openbare orde te handhaven. Daarnaast heeft de burgemeester noodbevoegdheden zoals het noodbevel en diverse specifieke bevoegdheden zoals het toepassen van cameratoezicht op basis van het beleidskader cameratoezicht, preventief fouilleren, het opleggen van een gebiedsverbod, groepsverbod of meldplicht bij ernstige wijk- of voetbaloverlast en het opleggen van een tijdelijk huisverbod.

Het Openbaar Ministerie is het bevoegd gezag over de politie als het gaat om strafrechtelijke handhaving. Bij het voorkomen en/of bestrijden van maatschappelijke onrust werkt de gemeente nauw samen met politie en justitie en afstemming vindt plaats in het driehoeksoverleg tussen burgemeester, de officier van justitie en het sectorhoofd van de politie. De gemeente maakt beleid, voert een nauwgezet vergunningenbeleid, controleert en handhaaft, treft eventueel voorzieningen en maatregelen om ordeverstoringen te voorkomen of te herstellen en voert de regie op de aanpak maatschappelijke onrust. Dat doet de gemeente in samenwerking met het Openbaar Ministerie, de politie en met bewoners, ondernemers, organisatoren van evenementen, instellingen en organisaties in onze stad.

Focus in de aanpak

De focus in de aanpak bij het voorkomen van openbare ordeverstoringen en bij maatschappelijke onrust is preventie. We beperken de kans op ordeverstoringen en calamiteiten door te zorgen voor een helder beleid (bv vergunningenbeleid voor evenementen en betaald voetbal), duidelijke regels (landelijke wetgeving en Algemeen Plaatselijke Verordening) en de handhaving daarvan en samenwerking en afstemming met betrokken partijen.

Demonstraties moeten bij de gemeente gemeld worden, indien nodig kan de burgemeester voorwaarden stellen of in het uiterste geval de demonstratie verbieden. De focus bij het voorkomen van maatschappelijke onrust ligt vooral bij het in contact zijn en blijven met al onze bewoners, bij monitoren en vroegtijdig signaleren en optreden.

Bij mogelijke problemen en onrust wordt samen met politie en justitie en eventueel andere partijen een analyse en een aanpak uitgewerkt. Bij verstoringen van de openbare orde en maatschappelijke onrust ligt de focus op het zo snel mogelijk herstellen. De komende jaren zal zowel op stedelijk niveau als in de wijken de situatie op het gebied van gewelddadige radicalisering, polarisatie en radicalisering nauwlettend gemonitord worden, onder meer door de samenwerking met wijknetwerken. De aanpak om mogelijke gewelddadige radicalen te begeleiden en een mogelijke uitreis te voorkomen wordt voortgezet.

Wat gebeurt er al

- ▶ Evenementen- en vergunningenbeleid.
- ▶ Meldingsplicht voor en voorwaarden aan demonstraties.
- ▶ Lokaal convenant betaald voetbal.
- ▶ Gebruik van risicoanalyses, scenario's, draaiboeken, protocollen.
- ▶ Inzet publiek cameratoezicht.
- ▶ Coördinatieteam Incidentenmanagement (CIM).
- ▶ Bestuurlijke Informatie Justitiabelen (BIJ) voor vrijkomende gedetineerden die ernstige geweld- of zedendelicten hebben gepleegd.
- ▶ Inzet bestuurlijk instrumentarium.
- ▶ Gay-alert.
- ▶ Pilot Veilige aangifte asielzoekers.
- ▶ Monitoren signalen en potentiële casussen maatschappelijke onrust door contacten in de wijken en uitvoeren handreiking maatschappelijke onrust.
- ▶ Uitvoeren handelingsperspectief uitreizigers en terugkeerders, casusoverleg radicalisering.

Nieuwe ontwikkelingen en activiteiten

- ▶ Activeren maatschappelijke partners voor signalering radicalisering op wijk- en stedelijk niveau.
- ▶ Obi4WAN, een sociale veiligheidsmonitor op basis van sociale media.
- ▶ Jaarlijks uitvoeringsplan cameratoezicht.

Georganiseerde ondermijnende criminaliteit

Georganiseerde ondermijnende criminaliteit zijn misdadaverschijnselen met een maatschappelijk ondermijnend karakter, die tot stand komen in samenwerking tussen personen en worden gepleegd met het oog op het gezamenlijk behalen van financieel of materieel gewin. We verstaan daaronder elke vorm van samenwerking en niet alleen de zwaar georganiseerde samenwerkingsverbanden.

Probleemanalyse

Met ondermijnend wordt aangegeven dat deze vorm van criminaliteit ontwrichtend is voor de samenleving als gevolg van het misbruiken en verzwakken van de (rechts)structuren van onze samenleving en door de verwevenheid van onder- en bovenwereld. Georganiseerde criminaliteit heeft een (inter)nationaal karakter en is vaak onzichtbaar. Het manifesteert zich echter ook op lokaal niveau door bijvoorbeeld intimidatie, geweld, machtsposities en onaantastbaarheid van personen. Dit beïnvloedt zowel de feitelijke veiligheid als de veiligheidsbeleving in wijken en buurten. Georganiseerde criminaliteit is ook ondermijnend als het de grondrechten van anderen schendt zoals bij gedwongen prostitutie of arbeidsuitbuiting. Zo veroorzaakt mensenhandel in de prostitutie psychische en lichamelijke schade bij de sekswerkers.

Doelen georganiseerde ondermijnende criminaliteit

- ▶ Voorkomen van faciliteren georganiseerde ondermijnende criminaliteit en activiteiten
- ▶ Voorkomen van misbruik gemeentelijke vergunningen, regelingen en subsidies

“ Als bewoners van de Amsterdamsestraatweg zagen we de straat al jaren steeds meer verslechteren. We zijn blij dat de gemeente en de politie de overlast en de verloedering nu op meerdere fronten tegelijk aanpakken. Zo wordt de straat weer leefbaar voor de bewoners. ”

Betrokken partners en rol gemeente

Het is de verantwoordelijkheid en bevoegdheid van politie en Openbaar Ministerie om georganiseerde ondermijnende criminaliteit op te sporen en criminelen te vervolgen. De gemeente voert de regie op een bestuurlijke integrale aanpak in samenwerking met onder meer het Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC), politie, Openbaar Ministerie, Belastingdienst en het landelijk bureau Wet Bevordering integriteitsbeoordelingen door het openbaar bestuur (Bibob). Er worden zoveel mogelijk barrières opgeworpen om te voorkomen dat criminelen gebruik maken van legale instituties zoals de Algemene Plaatselijke Verordening, beleidsregels, vergunningen, financiële instellingen en vastgoed voor het bedrijven van criminele activiteiten. Slachtoffers van mensenhandel krijgen de benodigde hulpverlening via de politie en hulp- en opvanginstanties.

Regionaal Informatie en Expertise Centrum (RIEC)

In Nederland zijn er 10 Regionale Informatie en Expertise Centra (RIEC's) en een Landelijk Informatie en Expertise Centrum (LIEC). Utrecht maakt gebruik van het RIEC Midden-Nederland. Het RIEC heeft tot doel de bestuurlijke aanpak van georganiseerde criminaliteit te versterken en de geïntegreerde aanpak van georganiseerde criminaliteit te faciliteren. Met de versterking van de bestuurlijke aanpak verbetert de mogelijkheid om te komen tot een geïntegreerde aanpak. Het RIEC is de plek waar de informatie bij elkaar wordt gebracht.

Focus in de aanpak

Bij het lokaal bestrijden van georganiseerde ondermijnende criminaliteit ligt nadruk op het afstemmen van strafrechtelijke, bestuurlijke en fiscale interventies op de branches mensenhandel, illegale hennepcultuur en misbruik van en fraude met vastgoed. Met de gebiedsaanpak op (een deel van) de Amsterdamsestraatweg richten we ons op delicten zoals gokken, mensenhandel, drugshandel, uitkeringsfraude en vastgoedfraude en op het voorkomen en bestrijden van overlast voor bewoners, ondernemers en bezoekers. Misstanden in de prostitutiesector pakken we aan met een combinatie van opwerpen van barrières tegen mensenhandelaren, en repressie en zorg. Bij het ontwikkelen van het nieuwe Zandpad ontstaan nieuwe eigendoms- en exploitatieverhoudingen die mensenhandel en misstanden moeten voorkomen.

Wat gebeurt er al

- ▶ Integrale bestuurlijke aanpak van georganiseerde ondermijnende criminaliteit.
- ▶ Coffeeshopbeleid.
- ▶ Uitvoering van de drank- en horecawet met behulp van het vergunningenstelsel.
- ▶ Uitvoeren van de gebiedsaanpak Amsterdamsestraatweg.
- ▶ Tegengaan van uitbuiting en mensenhandel in de prostitutie.
- ▶ Toepassen van bestuurlijk instrumentarium, waaronder Wet Bibob, op het gebied van prostitutie, coffeeshops en horeca en incidenteel op de vastgoedsector.
- ▶ Regionaal hennepconvenant Midden-Nederland.
- ▶ Inzet van Toezicht en Handhaving.

Nieuwe ontwikkelingen en activiteiten

- ▶ Intensivering gebiedsaanpak Amsterdamsestraatweg.
- ▶ Versterken informatiepositie van de gemeente door het ontwikkelen van een gemeentelijk data informatiemodel waarbij beschikbare gemeentelijke informatie van bijvoorbeeld Publiekszaken, Vergunningen, Toezicht en Handhaving, Werk en Inkomen en Veiligheid gekoppeld wordt voor zover dit mogelijk is binnen de grenzen van privacywetgeving.
- ▶ Versterken informatie-uitwisseling tussen de veiligheidspartners via het RIEC.
- ▶ Ontwikkelen nieuwe raamprostitutiezone.
- ▶ Verdere ontwikkeling en uniformering van prostitutiebeleid samen met andere gemeenten en het Rijk.
- ▶ Ontwikkelen van mogelijkheden voor vestigen van coffeeshops aan de rand van de stad.

Fysieke Veiligheid

Fysieke veiligheid is de mate waarin mensen beschermd zijn en zich beschermd voelen tegen persoonlijk leed door ongevallen, bijvoorbeeld in het verkeer of door de industrie, en tegen natuurgeweld, zoals overstromingen en stormschade. Fysieke veiligheid wordt gebruikt als tegenhanger van sociale veiligheid waar de oorsprong juist ligt in het menselijk handelen. In de praktijk is het onderscheid tussen deze twee niet altijd scherp te maken, omdat ook bij fysieke veiligheid het menselijk handelen een rol speelt. Onder fysieke veiligheid vallen de veiligheidsthema's verkeersveiligheid, brandveiligheid, externe veiligheid (veiligheid rond inrichtingen met en vervoer van gevaarlijke stoffen) en de voorbereiding op crisisbeheersing, in het bijzonder de gemeentelijke kolom⁹. Bij de uitvoering van taken voor fysieke veiligheid werken we samen met de Veiligheidsregio Utrecht en de Regionale Uitvoeringsdienst (RUD).

“ Verkeersveiligheid in Overvecht is echt een probleem. Sommige kruispunten zijn onoverzichtelijk en er wordt te hard gereden. Voor fietsers en voetgangers is het gevaarlijk om over te steken. Er zijn afgelopen jaren al een paar van die kruispunten opnieuw ingericht. Bij de Moldaudreef wordt een fietspad naar de Peetersdreef aangelegd. Dat is veel veiliger voor de scholieren. ”

Doelen

- ▶ Bevorderen van de verkeersveiligheid
- ▶ Afname van verkeersoverlast
- ▶ Voorkomen en bestrijden van brand
- ▶ Voorkomen en bestrijden van incidenten en crises

Probleemanalyse

Verkeersveiligheid gaat over feitelijke verkeersonveiligheid (ongevallen) en ervaren verkeersonveiligheid. Het heeft betrekking op de veiligheid van verkeer voor verkeersdeelnemers in het algemeen, voor doelgroepen zoals ouderen, scholieren en fietsers en over de veiligheid in bepaalde gebieden zoals woonwijken, winkelgebieden en nabij scholen. De verkeersveiligheid wordt beïnvloed door fysieke factoren (infrastructuur) en gedrag van verkeersdeelnemers. Toekomstige ontwikkelingen die mogelijk van invloed zijn op de verkeersveiligheid zijn de evaluatie van de leeftijdsverlaging voor het rijbewijs naar 17 jaar, de opkomst van elektrische fietsen en de toename van het aantal oudere fietsers. Bewoners geven aan dat zij overlast ervaren van fietsen en scooters op stoepen (vooral bij winkelcentra), foutparkeren (bij winkelcentra en scholen) en gevaarlijke verkeerssituaties op plekken waar gebouwd/aan de weg gewerkt wordt.

Brandveiligheid gaat om bouwtechnische brandveiligheid van gebouwen en om het bestrijden van branden. Bouwtechnische brandveiligheid is onderdeel van de algemene fysieke veiligheid van gebouwen en bijbehorende wet- en regelgeving. Gemeente en brandweer zien toe op pro-actie, preventie en handhaven wet- en regelgeving. Het bestrijden van branden is de taak van de brandweer.

Bij **externe veiligheid** gaat het om de risico's van gevaarlijke stoffen die worden opgeslagen, bewerkt of vervoerd op de weg, water en het , spoor en via buisleidingen. Deze risico's zijn in kaart gebracht door de Veiligheidsregio Utrecht in het Regionaal Risicoprofiel en door gemeente en Regionale Uitvoeringsdienst in het risicoregister. Voor één Utrechts bedrijf, BASF, is een specifiek Rampenbestrijdingsplan wettelijk verplicht.

Bij **crisisbeheersing** staan mogelijke rampen en crises centraal. Het doel van de crisisorganisatie is het leveren van adequate noodhulp aan mens en dier, onmiddellijke communicatie van relevante feiten zodat de samenleving (zelf)redzaam kan zijn, tijdige duiding van de crisis door het boegbeeld van de overheid die het bedreigde belang of de bedreigde waarde het best vertegenwoordigt. De Veiligheidsregio Utrecht werkt

samen met gemeenten, Politie Midden Nederland en andere partners als Waterschappen, Rijkswaterstaat, ProRail en Defensie. In Utrecht wordt gemiddeld vijf maal per jaar de crisisorganisatie in werking gesteld volgens de Gecoördineerde Regionale Incidentbestrijdings Procedure (GRIP). Het doel van de crisisorganisatie is het leveren van adequate noodhulp, onmiddellijke communicatie van relevante feiten zodat inwoners zichzelf kunnen helpen, tijdige uitleg van de crisis door een vertegenwoordiger van de overheid.

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

De Veiligheidsregio Utrecht is een samenwerkingsverband van 26 gemeenten op basis van de Wet gemeenschappelijke regelingen en de Wet Veiligheidsregio's. Onder één regionale bestuurlijke regie werken zij samen op het gebied van brandweezorg, (gemeentelijke) crisisbeheersing en geneeskundige hulpverlening in de regio Utrecht. De burgemeester van Utrecht is voorzitter van de VRU. Omdat de veiligheidsregio via verlengd lokaal bestuur is georganiseerd, zijn gemeenten de opdrachtgevers en als zodanig verantwoordelijk voor brandweer, rampenbestrijding en geneeskundige hulp. De VRU heeft de volgende taken:

- Inventariseren en analyseren risico's branden, rampen en crises
- Adviseren over voorkomen en beperken risico's
- Risico- en crisiscommunicatie
- Organisatie van rampenbestrijding en crisisbeheersing
- Instellen en in standhouden brandweer en Geneeskundige Hulpverleningsorganisatie in de Regio
- Instandhouding regionale meldkamer
- Gemeenschappelijk materieel
- Operationele informatievoorziening binnen en tussen hulpverleningsdiensten

De taken en werkzaamheden van VRU voor de komende periode zijn vastgelegd in het Beleidsplan 2012-2015 en in de Majeure projecten VRU 2014.

Betrokken partners en rol gemeente

Voor de fysieke veiligheid werken we met verschillende partners samen vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het geheel, maar met verschillende rollen, taken en bevoegdheden. Deze worden uitgewerkt in het Handhavingsprogramma en de programmabegroting van de gemeente Utrecht en in beleidsstukken van de Veiligheidsregio Utrecht en de Regionale Uitvoeringsdienst. Dit Integraal Veiligheidsplan beperkt zich daarom in onderstaand schema tot enkele hoofdlijnen uit bovengenoemde beleidsstukken. Dit IVP beperkt zich daarom in onderstaand schema tot enkele hoofdlijnen uit bovengenoemde beleidsstukken.

Onderwerp	Wie	Wat	Focus in de aanpak
Verkeersveiligheid	Gemeente	Regie voeren over en op peil houden van veiligheid op en rond het gemeentelijk wegennet. Inzet toezicht en handhaving op overtredingen van de APV op basis van het Handhavingsprogramma.	Uitvoeren van fysieke maatregelen op verschillende locaties. Uitvoeren van acties op gebied van voorlichting en educatie gericht op specifieke doelgroepen en gedrag in het verkeer
	Politie	Handhaven op verkeersovertredingen	
Brandveiligheid	Gemeente	Regie op het gehele pakket van preventie en repressie ten aanzien van brandveiligheid Vergunningverlening. Inzet toezicht en handhaving op fysieke veiligheid van gebouwen.	Pro-actie en preventie, extra aandacht voor basisscholen en verzorgingstehuizen Inzet Toezicht en Handhaving op basis van het Handhavingsprogramma
	VRU	Pro-actie, preventie en bestrijden van branden. Vergunningverlening en handhaving	Inzet op basis van Beleidsplan 2012-2015
Externe veiligheid	VRU RUD/ gemeente	Bestemmingsplannen, Wabo vergunningen, actueel houden Landelijke Risicokaart	Pro-actie, preventie en handhaving
Crisisbeheersing	VRU	Regie op de regionale crisisbeheersing. Planvorming: regionaal crisisplan en regionaal risicoprofiel, beleidsplan rampenbestrijdingsplannen en incidentbestrijdingsplannen	
	Gemeente	Proces Bevolkingszorg, waaronder publieke zorg, crisiscommunicatie en preparatie nafase	Draaiboeken, Opleiden, trainen oefenen (OTO).

Wat gebeurt er al

- ▶ Uitvoeren programma verkeersveiligheid gericht op het verbeteren de veiligheidssituatie van bepaalde locaties
- ▶ Toetsen van alle verkeersmaatregelen op veiligheid
- ▶ Toepassen Duurzaam Veilig-ontwerpprincipes bij de inrichting van de openbare ruimte
- ▶ Opzetten programma voor voorlichting, educatie en handhaving (Actieplan Verkeersveiligheid)
- ▶ Uitvoeren Duurzaam Veilig-maatregelen gericht op inrichting, educatie en handhaving
- ▶ Utrechtse Veiligheidslabel voor verkeersveiligheid rondom basisscholen
- ▶ Wijkverkeersoverleggen waarin gemeente en politie oplossingen zoeken voor onveilige verkeerssituaties en knelpunten. In het tweewekelijkse handhavingsoverleg in de wijken worden onder meer handhavingsacties van de politie in de wijk besproken.
- ▶ Uitvoeren Handhavingsprogramma
- ▶ Brandveilig ondernemen als onderdeel van het Keurmerk Veilig Ondernemen
- ▶ Toetsen Ruimtelijke Ordeningplannen op externe veiligheid
- ▶ Toetsen Wabo-aanvragen
- ▶ Verlenen ontheffingen voor transport gevaarlijke stoffen binnen de stad Utrecht
- ▶ Actueel houden van het Risicoregister c.q. Risicokaart
- ▶ Piket door alle gemeentelijke onderdelen die bij crisisbeheersing betrokken zijn
- ▶ Opleiden, trainen en oefenen van (piket)ambtenaren en bestuurders crisisbeheersing
- ▶ Actueel houden van gemeentelijke draaiboeken crisisbeheersing
- ▶ Er is een regionaal piket gevormd in 2014 waarin we met aantal crisisfuncties participeren.

Nieuwe ontwikkelingen en activiteiten

- ▶ Uitvoeren van het actieplan verkeersveiligheid waarin ook de gedragscomponent van verkeersdeelnemers wordt opgenomen
- ▶ Implementatie majeure projecten Veiligheidsregio Utrecht
- ▶ Opstellen nieuw beleidsplan Veiligheidsregio Utrecht
- ▶ Vernieuwen of maken van incidentbestrijdingsplannen voor het Stationsgebied, de Tunnel A2, Vechtsebanen, BASF
- ▶ Basisnet (naar verwachting 1 januari 2015). Een systeem van de landelijke overheid om risico's van vervoer van gevaarlijke stoffen te beperken
- ▶ Uniformering van Externe Veiligheid bij processen Wabo vergunningen en Ruimtelijke Ordening-plannen. Dit is mede een gevolg van het feit dat per 1 juli 2014 de Externe Veiligheidstaken in opdracht van de gemeente Utrecht uitgevoerd worden door de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht.

Noten

- ¹ Artikel 172 Gemeentewet en Artikel 4 Wet Veiligheidsregio's
- ² De schakels van de veiligheidsketen zijn: pro-actie, preventie, preparatie, repressie en nazorg
- ³ Veiligheidsvraagstukken hebben meestal meerdere oorzaken en worden op verschillende manieren aangepakt. In dit Integraal Veiligheidsplan is gekozen voor een clustering van onderwerpen en aanpakken binnen thema's die zoveel mogelijk aansluit bij de lokale praktijk, bij de doelstellingen en bij de landelijke en regionale systematiek. Oorzaken, problemen en aanpakken van veiligheidsvraagstukken beïnvloeden elkaar echter over en weer, waardoor er meestal ook een overlap bestaat tussen de thema's
- ⁴ Regionale Veiligheidsstrategie Midden-Nederland 2015-2018 is te vinden op de website www.rvsmiddennederland.nl
- ⁵ Veiligheidsagenda 2015-2018 is te vinden op de website www.rijksoverheid.nl
- ⁶ Movisie, november 2013
- ⁷ Het betreft unieke jeugdige verdachten van 12 tot en met 24 jaar, woonachtig in Utrecht en aangehouden in de regio Utrecht, ten opzichte van het totaal aantal jeugdigen in diezelfde leeftijdscategorie woonachtig in Utrecht
- ⁸ De Tafel van 12. Toolkit veiligheidspercepties
- ⁹ Volgens de methode kernbeleid veiligheid van de VNG

Colofon

Uitgever

Gemeente Utrecht, Veiligheid

Fotografie

George Ino

Vormgeving

Tappan Communicatie, Den Haag